

Š T A T Ú T

Správy Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici

(úplné znenie)

Čl. 1

Základné ustanovenia

- (1) Štatút Správy Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici (ďalej len „správa národného parku“) vymedzuje jej pôsobnosť a úlohy, ustanovuje zásady činnosti, zásady jej vnútornej organizácie, hospodárenie a vzťahy k iným organizáciám. Štatút správy národného parku vydáva jej zriaďovateľ, ktorým je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).
- (2) Správa národného parku je príspevková organizácia, ktorá je zriadená zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- (3) Identifikačné číslo organizácie je 54435374.
- (4) Sídlom správy národného parku je Partizánska cesta 69, 974 01 Banská Bystrica.

Čl. 2

Pôsobnosť správy národného parku

- (1) Správa národného parku je odbornou organizáciou ochrany prírody a krajiny podľa § 65b ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorá zabezpečuje úlohy na úseku ochrany prírody a krajiny na území národného parku a jeho ochranného pásma, ako aj v ďalšom vymedzenom území. Mapa hraníc územnej pôsobnosti správy národného parku tvorí prílohu č. 1 tohto štatútu. Územná pôsobnosť správy národného parku je uvedená v prílohe č. 2 tohto štatútu.
- (2) Správa národného parku je obhospodarovateľom lesa a správcom lesného majetku vo vlastníctve štátu v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Čl. 3

Predmet činnosti a úlohy správy národného parku

- (1) Správa národného parku ako odborná organizácia v rámci výkonu svojej hlavnej činnosti zabezpečuje v rámci svojej územnej pôsobnosti plnenie najmä týchto úloh:
 - a) obstaráva a zabezpečuje starostlivosť o osobitne chránené časti prírody a krajiny vrátane sledovania ich stavu a vykonávania ich revízií,
 - b) vykonáva činnosti spojené so zabezpečením priaznivého stavu osobitne chránenej časti prírody a krajiny vrátane starostlivosti o neobhospodarované pozemky,
 - c) vyhotovuje, obstaráva a vedie dokumentáciu ochrany prírody a krajiny vzťahujúcu sa na územie v jej pôsobnosti a iné odborné podklady s ňou súvisiace,

- poskytuje informácie z nej a realizuje vybrané opatrenia z nej vyplývajúce; vydáva stanovisko k dokumentácii ochrany prírody a krajiny vypracovanej odborne spôsobilou osobou,
- d) spracováva odborné stanoviská a podklady pre rozhodovacie a inú činnosť štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody“) a zúčastňuje sa na konaniach a poradách súvisiacich s činnosťou orgánov ochrany prírody, ako aj iných orgánov štátnej správy,
 - e) zabezpečuje označovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny,
 - f) spracováva odborné podklady pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie, pre určovanie environmentálnej škody a pre územné systémy ekologickej stability,
 - g) vypracúva návrhy opatrení na kompenzovanie negatívnych účinkov činnosti na biotop európskeho významu alebo biotop národného významu a zabezpečuje ich vykonanie na náklady navrhovateľa, ak ich nezabezpečí navrhovateľ,
 - h) zabezpečuje výkon environmentálneho dozoru v oblasti ochrany prírody a krajiny pri realizácii činností povolených podľa všeobecne záväzných právnych predpisov,
 - i) vykonáva prieskum a výskum osobitne chránených častí prírody a krajiny vrátane zhromažďovania, uchovávaní a vyhodnocovania údajov o ich stave, prijíma oznámenia o začatí a ukončení prieskumu a výskumu, vedie evidenciu správ o výsledkoch prieskumu a výskumu a zverejňuje informácie o prieskume a výskume na svojom webovom sídle,
 - j) vykonáva monitoring stavu a zmien prírodných ekosystémov v meniacich sa ekologických podmienkach a zabezpečuje opatrenia na udržanie a zlepšenie ich ekologickej stability, ako aj monitoring stavu biotopov národného a európskeho významu a druhov európskeho a národného významu a navrhuje opatrenia na zachovanie alebo zlepšenie ich stavu,
 - k) sleduje výskyt, veľkosť populácií a spôsob šírenia inváznych druhov a uskutočňuje opatrenia na ich odstraňovanie, zabezpečuje odchyt inváznych druhov živočíchov a vedie príslušnú evidenciu,
 - l) zabezpečuje výkon stráže prírody prostredníctvom profesionálnych členov stráže prírody a dobrovoľných členov stráže prírody,
 - m) riadi a koordinuje činnosť členov stráže prírody, stará sa o udržiavanie a zvyšovanie ich odbornej úrovne, poskytuje im potrebný výstroj a pomôcky a uhrádza im výdavky súvisiace s výkonom ich funkcie v súlade s osobitným predpisom,
 - n) navrhuje osobu na zápis alebo vyškrtnutie zo zoznamu členov stráže prírody,
 - o) vedie evidenciu o priestupkoch zistených členmi stráže prírody a o uložených blokových pokutách a údaje z nej zasiela ministerstvu na účely vedenia evidencie podľa zákona o ochrane prírody a krajiny,
 - p) vykonáva kultúrno-výchovnú, propagačnú a edičnú činnosť, organizuje odborné konferencie, semináre a sympóziá a zabezpečuje lektorské a prednáškové služby v oblasti ochrany prírody a krajiny,
 - q) zabezpečuje činnosť informačných stredísk, múzeí a iných zariadení ochrany prírody a krajiny,
 - r) prevádzkuje ubytovacie zariadenia,
 - s) zabezpečuje budovanie a prevádzku turistických chodníkov, náučných chodníkov, cyklotrás a náučných lokalít,
 - t) vykonáva výchovno-vzdelávaciu činnosť v oblasti ochrany prírody a krajiny vrátane sprevádzania návštevníkov v chránených územiach a poskytovania odborného výkladu o prírodných hodnotách územia a dôvodoch jeho ochrany,

- u) prevádzkuje rozmnožovací a šľachtiteľský chov vybraných druhov zvierat určených na výkon činností pri ochrane prírody a krajiny, zabezpečuje ich nákup a predaj, buduje a udržiava súvisiace objekty a zariadenia a realizuje súvisiace činnosti,
- v) vykonáva značenie turistických chodníkov, náučných chodníkov a cyklotrás na pozemkoch v jej správe,
- w) realizuje predaj propagačných, upomienkových, vzdelávacích a iných predmetov, tovarov a služieb v rámci činnosti informačných stredísk súvisiacich s ochranou prírody a krajiny, vrátane regionálnych produktov a produktov z prírodných materiálov,
- x) zabezpečuje ochranu chránených živočíchov prostredníctvom záchranných chovov vrátane ich repatriácie do voľnej prírody,
- y) plní funkciu chovnej stanice a rehabilitačnej stanice a uhrádza výdavky spojené so starostlivosťou o hendikepované chránené živočíchy,
- z) prostredníctvom expozícií a špecializovaných výchovných foriem oboznamuje verejnosť so životom chránených živočíchov, ktoré chová vo svojich zariadeniach,
- aa) prijíma oznámenia o nájdených hendikepovaných, uhynutých alebo náhodne odchytených, zranených alebo usmrtených chránených živočíchoch, určuje nakladanie s nimi a vedie o nich evidenciu,
- bb) prijíma nájdené chránené živočíchy, ktoré unikli a určuje ďalšie nakladanie s nimi,
- cc) vedie evidenciu škôd spôsobených určenými živočíchmi a poskytuje údaje do centrálnej evidencie škôd vedenej Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky,
- dd) vykonáva expertízu a poradenskú činnosť v oblasti ochrany prírody a krajiny a vypracováva odborné stanoviská a vyjadrenia pre subjekty verejnej správy,
- ee) vydáva stanovisko k náhodnej ťažbe podľa § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny a súhlasné stanovisko podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov a predkladá orgánu ochrany prírody podnet na začatie konania podľa § 13 ods. 7, § 14 ods. 7 a § 28 ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny,
- ff) vypracúva dokumentáciu primeraného hodnotenia vplyvov podľa § 28 ods. 10 zákona o ochrane prírody a krajiny a návrhy kompenzačných opatrení podľa § 28 ods. 14 zákona o ochrane prírody a krajiny,
- gg) vydáva stanovisko k možnosti významného vplyvu návrhu plánu alebo projektu na územie európskej sústavy chránených území,
- hh) poskytuje podklady pri komplexnom zisťovaní stavu lesa a podieľa sa na rámcovom plánovaní, určení zásad na vyhotovení programu starostlivosti o lesy a vypracovaní návrhu programu starostlivosti o lesy, ak sa týkajú chránených území a ich ochranných pásiem,
- ii) stanovuje požiadavky na vypracovanie pokynov na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy a zúčastňuje sa ich prerokovania,
- jj) koná vo veci prerokovania a dohody so správcami vodných tokov o zásadách starostlivosti o vodné toky podľa § 6 ods. 6 a dohody podľa § 14 ods. 4 a § 54 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny,
- kk) prerokúva s vlastníkom pozemku podmienky poskytnutia náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemkov a uzatvára s ním zmluvu podľa § 50 ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny,
- ll) uzatvára zmluvy podľa § 60, § 61a až 61d a § 63 zákona o ochrane prírody a krajiny a vedie o nich evidenciu, a to aj pre účely plnenia Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky,

- mm) vyhotovuje zoznam pozemkov vo vybraných chránených územiach vhodných na zámenu pozemkov, nájom pozemkov, výkup pozemkov a zmluvnú starostlivosť,
- nn) spravuje pozemky vo vlastníctve štátu v chránených územiach a ich ochranných pásmach vrátane lesných pozemkov a poľnohospodárskej pôdy nadobudnuté podľa zákona o ochrane prírody a krajiny a osobitných predpisov kúpou, zámenou, darom, prevodom správy alebo iným spôsobom a plní úlohy súvisiace so správou tohto majetku,
- oo) užíva pozemky v chránených územiach a ich ochranných pásmach, ktoré sú predmetom nájmu podľa § 30 ods. 8 a § 61b zákona o ochrane prírody a krajiny, ako aj iné pozemky, ktoré má v nájme alebo vo výpožičke alebo v správe, ak nie sú predmetom nájmu alebo výpožičky,
- pp) poskytuje vlastníčkovi alebo nájomcovi pozemku súčinnosť pri zabezpečení starostlivosti o pozemok podľa § 61d ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny,
- qq) spravuje pozemky vo vlastníctve štátu vrátane podielov vo vlastníctve štátu na pozemkoch a spoločných nehnuteľnostiach, ktoré sa v celosti alebo sčasti nachádzajú v národnom parku, ako aj iné nehnuteľnosti a majetok vrátane ich prenájmu, ktorého správu nadobudla podľa § 104i zákona o ochrane prírody a krajiny a plní úlohy súvisiace so správou tohto majetku,
- rr) plní úlohy podľa § 104i ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny súvisiace so správou a užívaním majetku vo vlastníctve štátu v chránených územiach a ich ochranných pásmach,
- ss) vyberá vstupné do chránených území,
- tt) zabezpečuje výkon rybárskeho práva v rybárskych revíroch, ktoré má v užívaní, vrátane činností súvisiacich s rybárstvom podľa všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku rybárstva,
- uu) zabezpečuje výkon práva poľovníctva v poľovných revíroch, ktoré má v užívaní, vrátane činností súvisiacich s poľovníctvom podľa všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku poľovníctva,
- vv) spracováva produkty lesa, produkty pochádzajúce z jedincov druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín alebo vlastnej poľnohospodárskej produkcie a vyrába z nich výrobky a umiestňuje ich na trh,
- ww) zúčastňuje sa na medzinárodnej spolupráci a na uskutočňovaní medzinárodných projektov, programov a dohôd v oblasti ochrany prírody a krajiny a zabezpečuje a koordinuje starostlivosť o územia medzinárodného významu,
- xx) poskytuje a priebežne aktualizuje údaje o osobitne chránených častiach prírody a krajiny do Štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny vedeného Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky vrátane GIS vrstiev týchto území,
- yy) poskytuje údaje o stave biotopov a druhov európskeho významu a druhov voľne žijúcich vtákov, ktoré sú predmetom ochrany území sústavy Natura 2000, priebežným zadávaním podkladov do informačného a monitorovacieho systému, vedeného Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky,
- zz) poskytuje údaje o výskyte inváznych druhov a realizovanom spôsobe ich odstraňovania priebežným vkladáním údajov do Komplexného informačného a monitorovacieho systému vedeného Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky,
- aaa) poskytuje súčinnosť Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky pri plnení celoslovenských úloh v oblasti ochrany prírody a krajiny,
- bbb) poskytuje súčinnosť Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky pri dohľade nad odovzdaním uhynutého exemplára vybraných druhov živočíchov osobe, ktorá

- prevádzkuje spracovateľský závod alebo vykonáva zber a prepravu vedľajších živočíšnych produktov,
- ccc) zabezpečuje činnosti súvisiace so starostlivosťou o drobné vodné toky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku vôd, ak jej bola správa drobných vodných tokov prevezená podľa osobitného predpisu,
 - ddd) zabezpečuje činnosť a prevádzku Zásahového tímu pre medveďa hnedého alebo poskytuje súčinnosť Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky alebo inej správe národného parku v súvislosti s činnosťou Zásahového tímu pre medveďa hnedého,
 - eee) zabezpečuje činnosti súvisiace so starostlivosťou o lesy v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny a zákonom o lesoch ako správca a obhospodarovateľ lesov všetkých kategórií vo všetkých stupňoch ochrany, a to najmä starostlivosť o zachovanie biodiverzity lesných ekosystémov a zvyšovanie ich ekologickej stability, starostlivosť o genofond lesných drevín, fytocenóz a zoocenóz, pestovnú činnosť, výchovné a obnovné zásahy, opatrenia na ochranu lesa, manipuláciu, spracovanie a odbyt dreva, vykonávanie vodoochranných, pôdoochranných, protieróznych a protilavínových opatrení, monitoring zdravotného stavu lesa a preventívnu starostlivosť o bezpečnosť osôb spočívajúcu v usmerňovaní a riadení údržby turistických chodníkov, turistickej informačnej siete a turistických zariadení.
 - fff) zabezpečuje prevádzku odstavných plôch a vyhradených parkovacích plôch s bezplatným alebo plateným štátim motorových vozidiel,
 - ggg) zabezpečuje prevádzku bezplatnej alebo platenej nemotorovej alebo motorovej dopravy návštevníkov národného parku,
 - hhh) vykonáva vedu a výskum v oblasti prírodných a pôdohospodárskych vied a poľovníctva,
 - iii) realizuje chov včiel, predaj včelích produktov, vrátane včelích rodín a prevádzkovanie API domčekov.
- (2) Správa národného parku v rozsahu svojej pôsobnosti plní podľa všeobecne záväzných právnych predpisov ďalšie úlohy, najmä:
- a) vo vzťahu k štátnemu rozpočtu,
 - b) pri správe majetku štátu,
 - c) pri verejnom obstarávaní,
 - d) na úseku obrany a civilnej ochrany obyvateľstva,
 - e) na úseku politiky zamestnanosti,
 - f) v oblasti slobodného prístupu k informáciám a ochrany osobných údajov,
 - g) v oblasti poskytovania ubytovacích služieb a iných služieb s tým spojených,
 - h) iné úlohy subjektu verejnej správy vyplývajúce z osobitných predpisov,
 - i) v rozsahu poverenia ministerstvom.

Čl. 4

Zásady činnosti a vzťah k zriaďovateľovi

- (1) Správa národného parku je právnickou osobou, ktorej činnosť sa riadi všeobecne záväznými predpismi, internými aktmi riadenia prijatými zriaďovateľom, uzneseniami vlády Slovenskej republiky, kontraktom uzatvoreným medzi ministerstvom a správou národného parku na príslušný rok a plánmi hlavných úloh, ktoré sú súčasťou kontraktu, a ktoré schvaľuje minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).

- (2) Správa národného parku prioritne plní úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, úlohy uvedené v jej štatúte a úlohy, ktoré jej boli zadané zriaďovateľom najmä v pláne hlavných úloh.
- (3) Plnenie plánu hlavných úloh sa vyhodnocuje raz ročne. Odpočet plnenia úloh vrátane informácie o plnení finančného vzťahu k zriaďovateľovi predkladá riaditeľ správy národného parku zriaďovateľovi.

Čl. 5

Vnútorňa organizácia

- (1) Správu národného parku riadi a za jej činnosť zodpovedá riaditeľ správy národného parku, ktorý je jej štatutárnym orgánom. Riaditeľ správy národného parku vymenúva a odvoláva minister.
- (2) Riaditeľ správy národného parku v čase jeho neprítomnosti zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností ním poverený vedúci zamestnanec okrem agendy, ktorú si riaditeľ správy národného parku výlučne vymedzil v rámci svojej právomoci.
- (3) Správa národného parku sa spravidla organizačne člení na odbory, oddelenia a iné organizačné útvary.
- (4) Organizačnú štruktúru, organizačné členenie, stupne riadenia, hlavné činnosti jednotlivých organizačných zložiek a ich vzájomné vzťahy upravuje organizačný poriadok, ktorý vydá riaditeľ správy národného parku.
- (5) Pracovnoprávne vzťahy zamestnancov správy národného parku upravujú všeobecne záväzné právne predpisy na úseku výkonu práce vo verejnom záujme. Práva a povinnosti zamestnancov správy národného parku upravuje najmä pracovný poriadok, ktorý vydáva riaditeľ správy národného parku.
- (6) Riaditeľ správy národného parku môže so súhlasom ministra zriaďovať dislokované pracoviská, ktoré vykonávajú špecializovanú činnosť.
- (7) Na posudzovanie závažných otázok činnosti správy národného parku a v záujme kvalitného a efektívneho plnenia úloh správy národného parku zriaďuje riaditeľ správy národného parku poradné orgány, ktorých členov zároveň vymenúva a odvoláva.

Čl. 6

Rada národného parku

- (1) Pri správe národného parku pôsobí rada národného parku ako poradný, odborný, konzultačný a iníciačný orgán pre náležitosti národného parku, ktorú zriadi ministerstvo do troch mesiacov od zriadenia správy národného parku.
- (2) Rada národného parku pozostáva predovšetkým zo zástupcov územnej samosprávy, na ktorej území sa nachádza národný park, zo zástupcu Horskej záchranej služby, zo zástupcov významných právnických osôb pôsobiacich v oblasti ochrany prírody a krajiny, lesníctva a cestovného ruchu a odborníkov z vedeckých a odborných organizácií.

- (3) Členmi rady národného parku môžu byť aj zástupcovia významných právnických osôb pôsobiacich v oblasti poľnohospodárstva a zástupcovia správy mimovládnych organizácií, ktoré majú v predmete svojej činnosti ochranu prírody a krajiny.
- (4) Ďalšie podrobnosti týkajúce sa rady národného parku uvádza rozhodnutie o zriadení rady národného parku.

Čl. 7

Hospodárenie

- (1) Správa národného parku je príspevkovou organizáciou, ktorá je finančnými vzťahmi zapojená na rozpočet ministerstva, a to prostredníctvom uzatvoreného kontraktu medzi zriaďovateľom a správou národného parku. Hospodári samostatne a vo svojom mene nadobúda práva a zaväzuje sa.
- (2) Správa národného parku je povinná pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť ich použitia. Hospodárenie správy národného parku sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- (3) Správa národného parku je povinná viesť predpísaným spôsobom účtovníctvo, zostavovať ročnú účtovnú závierku a ďalšie evidencie v súlade s platnou právnou úpravou.
- (4) Správa národného parku hospodári s vlastnými prostriedkami a prostriedkami štátneho rozpočtu, pričom príspevok z rozpočtu zriaďovateľa na činnosť je určený a špecifikovaný v rozpise záväzných ukazovateľov správy národného parku a v ich prípadných úpravách. Jej rozpočet zahŕňa aj prostriedky prijaté od iných subjektov.
- (5) Správa národného parku sústreďuje príjmy a realizuje výdavky prostredníctvom účtov vedených v Štátnej pokladnici podľa osobitného predpisu.
- (6) Správa národného parku vykonáva podnikateľskú činnosť nad rámec hlavnej činnosti za podmienky plnenia úloh určených zriaďovateľom. Podnikateľská činnosť sa zameriava najmä na poskytovanie služieb dopĺňujúcich jej hlavnú činnosť. Prostriedky získané touto činnosťou správa národného parku používa v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Čl. 8

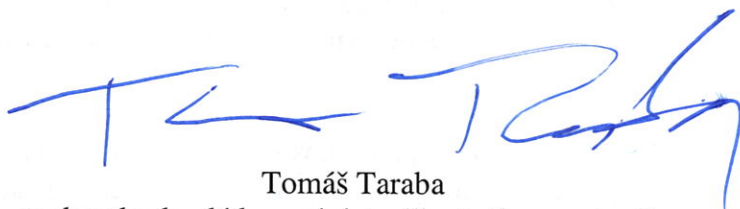
Spolupráca

Správa národného parku v rámci zabezpečovania plnenia jednotlivých činností a úloh spolupracuje najmä s/so:

- a) Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky,
- b) Slovenskou inšpekciou životného prostredia,
- c) právnickými osobami v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti ministerstva a s inými odbornými inštitúciami a organizáciami zameranými na starostlivosť o životné prostredie a ochranu prírody a krajiny, speleológiu a príbuzné vedy,
- d) orgánmi miestnej štátnej správy a samosprávy,
- e) domácimi a zahraničnými vedeckými inštitúciami a vysokými školami,
- f) partnerskými organizáciami na území Európskej únie a tretích krajín,
- g) inými organizáciami s environmentálnym zameraním.

Čl. 9
Záverečné ustanovenia

- (1) Zmeny štatútu sa vykonávajú formou číslovaných dodatkov vydaných rozhodnutím ministra.
- (2) **Tento štatút nadobúda účinnosť 31. marca 2022.**
- (3) Rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 48/2023-6.6, ktorým sa vydáva dodatok č. 1 k rozhodnutiu ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 17. marca 2022 č. 15/2022-1.11.1, ktorým sa vydáva štatút Správy Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici **nadobúda účinnosť 23. októbra 2023.**
- (4) Rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2025-12.1, ktorým sa vydáva dodatok č. 2 k rozhodnutiu ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 17. marca 2022 č. 15/2022-1.11.1, ktorým sa vydáva štatút Správy Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici **nadobúda účinnosť** 24-01-2025

Tomáš Taraba
podpredseda vlády a minister životného prostredia
Slovenskej republiky